RIIGIKOHUS
PÕHISEADUSLIKKUSE
JÄRELEVALVE KOLLEEGIUM

Vabariigi Valimiskomisjon
info@valimised.ee

17.11.2026 nr 5-26-45/7

PSJV nr 5-26-45

Kohtunõue

Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi menetluses on Märt Põdra ja MTÜ Ausad Valimised kaebus Vabariigi Valimiskomisjoni 29.10.2026. a toimingu ja 29.10.2026. a otsuse nr 105 peale, kohtuasi nr 5-26-45.

Riigikohus palub Vabariigi Valimiskomisjonil **18. novembriks 2026** vastata järgmistele küsimustele:

1. Kas valijarakendus luuakse mobiilsele operatsioonisüsteemile universaalsena või tuleb eraldi rakendus luua igale mobiilseadme tüübile/mudelile? Kas mobiilirakendus toimib ülemaailmsena või on vaja luua erinevaid rakendusi erinevatele geograafilistele piirkondadele?

2. Milline on rakenduspoodide roll lõpliku valijarakenduse faili valmimisel? Kas see piirdub kontrollimise (review), allkirjastamise ja kättesaadavaks tegemisega või täiendab rakenduspood valimisteenistuselt saadud lähtekoodi omapoolsete koodilõikudega?

3. Mil määral on vaatlejatel võimalik vaadelda (nt testida) rakenduspoodides levitatavaid valijarakendusi koos seal programmeeritud võimalike lisandustega?

4. Vabariigi Valimiskomisjoni koosolekul arutati libarakenduste probleemi. Milliseid kuritarvitusi võimaldaks libarakendused toime panna ja millist kahju nad võivad potentsiaalselt tekitada valimiste nõuetekohasusele (salajasus, valija hääle tegelik edastamine)? Kas põhimõtteliselt on välistatud oht, et libarakendus võib tuvastada hääletaja valiku sisu ja edastada selle kolmandatele isikutele?

5. Kas libarakendustega kaasnevaid riske oleks võimalik maandada selliselt, et valimisteenistus allkirjastab rakenduspoele edastatava lähtekoodi ning valimiste infosüsteem aktsepteeriks üksnes allkirjastatud lähtekoodil põhinevat rakendust?

6. Kas rakenduspoodide kaasamine valijarakenduse levitamisel tuleks lugeda riigivõimu funktsioonide delegeerimiseks? Kui jah, siis kas selleks on seaduses ette nähtud piisav volitusnorm ning kas delegeerimine on lubatav ilma õiguslikult siduva lepingu või samaväärse riigipoolse kontrollimehhanismita?

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kadri Nõmm
sekretär

Teadmiseks: Märt Põder, e-post tramm@p6drad-teel.net
MTÜ Ausad Valimised, e-post ausadvalimised@infoaed.ee